

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

رساله دکتری پرستاری

پدیدار شناسی رعایت حقوق دانشجویان: ارائه پیش نویس منشور حقوق دانشجویان در آموزش

پرستاری ایران

استاد راهنما: دکتر علیرضا نیکبخت نصرآبادی

استاد مشاور: دکتر علی محمد پور

استاد مشاور: دکتر محمود عباسی

دانشجو

مصطفی جوادی

آبان ۱۳۹۲

چکیده

پدیدار شناسی رعایت حقوق دانشجو: ارائه پیش نویس منشور حقوق دانشجو در

آموزش پرستاری ایران

زمینه پژوهش: در سالیان اخیر توجه به حقوق دانشجو به عنوان یکی از مهمترین مقوله های جنبش اجتماعی در سرتاسر دنیا مطرح شده است. با توجه به حضور چندین ساله دانشجویان در مراکز آموزشی و به علت شرایط سنی و اجتماعی خاص این دوره، دانشجویان با رخدادهای پیرامون خود برخوردهای متفاوتی می توانند داشته باشند و در بعضی مواقع آسیب پذیر تر نیز می باشند. شناسایی تجارب دانشجویان پرستاری از رعایت حقوق خود، می تواند درک بهتر و واضح تری از این پدیده ارائه دهد. هدف از این پژوهش کشف معانی نهفته در تجارب دانشجویان پرستاری از رعایت حقوق خود و ارائه پیش نویس منشور اولیه حقوق دانشجو می باشد.

روش پژوهش: مطالعه حاضر از نوع کیفی با رویکرد پدیدارشناسی هرمنیوتیک می باشد که در فاصله سالهای ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۲ در دانشکده پرستاری تهران انجام شده است. ۱۳ دانشجوی پرستاری (۸ نفر کارشناسی، ۲ نفر کارشناسی ارشد و ۳ نفر دکترای پرستاری) با نمونه گیری مبتنی بر هدف به عنوان مشارکت کنندگان پژوهش انتخاب شده و با روش مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته مورد مصاحبه قرار گرفتند. داده ها با روش دیکلمن (۱۹۸۹) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: پس از تحلیل داده ها شش درونمایه اصلی و ۱۵ درونمایه فرعی ظاهر شد. درونمایه های اصلی شامل: "آگاهی یافتن"، "عدالت محوری" با درونمایه های فرعی رفع تبعیض، برابری همه در مقابل قانون، "اطمینان یابی" با درونمایه های فرعی امنیت، مسئولیت پذیری و پاسخگویی در قبال دانشجو، تعریف جایگاه دانشجو و مقابله با اجحاف مضاعف، "تعالی آموزشی" با درونمایه های فرعی بهره وری آموزشی، بهره مندی از استاد شایسته، آموزش برارزنده، حمایت و پشتیبانی از دانشجو، "ارزشیابی برارزنده" با درونمایه های فرعی ارزشیابی مطلوب، هدف مداری، ارزشیابی عادلانه، معیار مندی و "حفظ شأن" با درونمایه های فرعی ارتباط مبتنی بر احترام، حفظ حریم دانشجو، تکریم دانشجو، مقابله با سوء رفتار بود.

نتیجه گیری: یافته های این مطالعه تصویری اولیه از تجربیات و دیدگاه های دانشجویان در زمینه رعایت حقوق دانشجو ارائه می دهد. این یافته ها در مجموع بیانگر این است که تجارب ناخوشایند مشارکت کنندگان بیش از تجارب خوشایند آنان در زمینه رعایت حقوق دانشجو بوده است. دانشجویان در ذهن خود برای خویشتن حقوقی متصور هستند که مجموعه ای از باید ها و نباید ها و کارهای می باشد. آنها بر این اعتقاد بودند که حقوق دانشجو در کانون توجه قرار نگرفته و آنرا موضوعی فراموش شده در خلال تصمیم گیری ها و سیاست های دانشگاه می دانستند. از دید مشارکت کنندگان آگاهی از حقوق دانشجو به نوعی زمینه ساز احقاق حقوق دانشجو و دیگر اعضای جامعه دانشگاهی می باشد. طبیعتاً تدوین منشور و یا دستور العمل الزاماً به معنی رعایت حقوق دانشجو نیست، اما در جایگاه خود گامی مهم و پیش نیاز در سیر احقاق حقوق دانشجویان تلقی می شود.

واژه های کلیدی: حقوق دانشجو، آموزش، پدیدارشناسی هرمنیوتیک

Tehran University of Medical Sciences

School of Nursing and Midwifery

Doctoral Dissertation

**Phenomenology of respecting student's rights: the draft of
the student's bill of rights in Iranian nursing education**

Supervisor: Dr. Alireza Nikbakht Nasrabadi

Co-supervisor: Dr. Ali Mohammadpour

Co-supervisor: Dr. Mahmoud Abbasi

Written by: Mostafa Javadi

November 2013

Abstract

Phenomenology of respecting student's rights: the draft of the student's bill of rights in Iranian nursing education

Background: In the recent years, the rights of the student as one of the major issues of social movements are discussed around the world. The presence of students in teaching centers for several years and also the age and social circumstances specific to this course may result that students react to events surrounding them differently and sometimes be vulnerable to them. The investigation of nursing students' experiences about their own rights can provide an obvious understanding of this phenomenon. This study aimed to explore the implications of students' experiences of their own rights and present the draft of the charter of student's right.

Method: A qualitative design using the hermeneutic phenomenological approach was conducted between 2008 and 2013 in the Tehran faculty of Nursing and Midwifery. Through purposive sampling method, 13 nursing students including 8 BScN, 2 MScN, and 2 PhD students in nursing were chosen and invited to participate in in-depth semi-structured interviews. The collected data was analyzed using the Diekelmann method (1989).

Findings: During the data analysis, 6 themes and 15 subthemes were developed. The themes were: "awareness", "justice-centeredness" with sub-themes of elimination of discrimination and equality of all before the law "ensure" with sub-themes of security, accountability for the student, definition of student position, and dealing with additional extortion, "educational excellence" with sub-themes of learning productivity, benefit of qualified instructors, elegant teaching, and support for the students, "graceful evaluation" with sub-themes of appropriate evaluation, goal-centeredness, fair evaluation, and criterion-centeredness, and "dignity" with sub-themes of relationships based on respect, protection of student's privacy, honoring the student, and dealing with abuse.

Conclusion: The findings of this study portrait a primary image of experiences and perspectives of students on student's rights. Overall, these findings indicate that the participants experience unpleasant than pleasant experiences in the field of student's rights. The students believe in a series of rights for themselves that is consisted of some should and should not activities. They believed that student's rights were not considered and mainly were missed in the decision-making process and policy-making in the university. From the perspective of the participants, awareness of student's rights lead to the development of activities to take their rights in the academic community. Naturally, the development of bill of rights or instructions does not necessarily mean that the student's rights have been respected, but it can be considered to be an important step and some sort of requirement in the course of recognizing student's rights.

Keywords: Student's right, education, hermeneutic phenomenological approach